

Innhold:

1. Innledning	3
2. Forankring og prosess	4
3. Barnehagens og skolens mandat og oppgaver	5
4. Kvalitetsarbeid og barnehage-/skoleeierrollen.....	6
5. Langsiktige mål for perioden 2019 - 2031	8
6. Handlingsdel 2023 - 2026	9
6.1 Folkehelse og livsmestring	10
6.2 Demokrati og medborgerskap	11
6.3 Bærekraftig utvikling.....	12

1. Innledning

«Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan», vedtatt i kommunestyret i 2019 (K-sak 054-19), er kommunens styringsdokument for barnehage og skole. Handlingsdelen gjaldt til og med 2022, og er her revidert for perioden 2023 – 2026.

Planen handler om barnehagens og skolens pedagogiske virksomhet, den omhandler ikke bygg, kapasitet og andre strukturelle forhold. Planen synliggjør kommunens handlingsrom og er innholdsmessig avgrenset til familiebarnehagene, de kommunale barnehagene og det kommunale grunnskoletilbudet i Ringeby kommune.

Barnehageloven og opplæringsloven slår fast at barnets barnehetilbud og elevens opplæring i skolen skal drives i samarbeid og forståelse med hjemmet. Barnehage og skole må derfor være seg bevisste ansvaret for å legge til rette for foreldres medvirkning.

Kommunens verdier raus, solid og spenstig var førende for arbeidet med planens fem første kapitler. I revidert plan er det bare foretatt nødvendige oppdateringer i disse kapitlene. Fokusområdene i handlingsdelen 2019 – 2022 framkom som et resultat av innspill fra ulike brukergrupper, faglige vurderinger, samt vurdering av hvilke trender og utviklingstrekk som ville prege barnehage og skole i årene framover. Disse vurderingene står seg, og de tre retningsgivende fokusområdene i handlingsdelen for perioden 2019 – 2022 videreføres derfor i perioden 2023 - 2026.

2. Forankring og prosess

«Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan» erstattet «Ringebuskolen på vei mot 2027. Kvalitets- og utviklingsplan», og omfatter etter dette både barnehage og skole.

Planarbeidet fikk sitt mandat i kommunestyrevedtak 057/18:

Kommunestyret gir følgende mandat til arbeid med «Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets og utviklingsplan»:

- 1. «Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan» skal sette langsiktige mål for perioden fram til 2031, med en handlingsdel for 2019 - 2022.*
- 2. Planen erstatter «Ringebuskolen på vei mot 2027. Skolepolitisk kvalitets- og utviklingsplan».*
- 3. Planen skal være styringsdokument i forhold til det lokale handlingsrommet i arbeidet med å nå de nasjonale sektormålene for barnehage og skole, samt kommuneplanens mål for barnehage og skole.*
- 4. Levekårsutvalget oppnevnes som styringsgruppe for planarbeidet.*
- 5. Rådmannen er prosessleder, og er ansvarlig for det faglige og praktiske arbeidet.*
- 6. Det legges opp til brukermedvirkning ved at ungdomsrådet og råd og utvalg i barnehage og skole involveres i prosessen.*
- 7. Lavekårsutvalget fremmer innstilling til behandling i kommunestyret før sommeren 2019.*

Grunnlagsdokumentene for planen er føringer gitt i kommuneplanens samfunnsdel, barnehageloven og opplæringsloven med tilhørende forskrifter, samt relevante stortingsmeldinger og faglitteratur.

«Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan» ble vedtatt i kommunestyret i sak 054/19.

Planen setter langsiktige mål for 12-årsperioden 2019-2031 og følges opp med en handlingsdel. Nå for perioden 2023-2026. Handlingsdelen peker ut prioriterte områder for kvalitetsutvikling og kvalitetsarbeid i planperioden.

En arbeidsgruppe bestående av kommunalsjef, tjenesteledere og avdelingsledere innen barnehage og skole har utarbeidet forslag til revidert handlingsdel 2023 - 2026. Forslaget har vært på høring hos elevråd, foreldreutvalg i barnehage og skole, ansattes organisasjoner og ungdomsrådet.

Ny handlingsdel til «Barnehage og skole på vei mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan» for perioden 2023 – 2026 ble lagt fram for kommunestyret 23.05. 2023.

3. Barnehagens og skolens mandat og oppgaver

Barnehage og skole er arenaer for omsorg, lek, læring og danning. Barn og unge vil møte både likhetstrekk og ulikheter når de går fra en arena til en annen. Barnehage og skole har et felles ansvar for at barn og unge kan møte ulikheter med nysgjerrighet og med tillit til egne forutsetninger. I Ringebu kommune vektlegges sammenhengen mellom barnehage og skole.

Fremtiden for kunnskapsnasjonen Norge skapes i barnehagene og grunnsopplæringen.

*Stortingsmelding nr. 28 –
Fornyelse av Kunnskapsløftet*

STATLIGE FØRINGER FOR BARNEHAGE

Barnehager reguleres av Lov om barnehager med forskrifter. Barnehagelovens bestemmelser om formål og innhold gir retningslinjer for hva som defineres som et barnehagetilbud av høy kvalitet.

Hovedformålet med kvalitetsarbeidet i barnehagene er å sikre et likeverdig tilbud av høy kvalitet til alle barn. Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon, og skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Videre skal barnehagen styrkes som læringsarena og sørge for at alle kan delta aktivt i et inkluderende miljø. Internasjonal og norsk forskning viser at kvalitet i barnehagen er viktig for god språkutvikling hos barna.

Rammeplanen er forskrift til barnehageloven og beskriver barnehagens samfunnsmandat, dens formål, innhold og oppgaver. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek, læring og danning er sentrale element. I tillegg utgjør sosial og språklig kompetanse og sju definerte fagområder viktige deler av barnehagens læringsmiljø.

STATLIGE FØRINGER FOR SKOLE

Grunnskolen reguleres gjennom Opplæringslova med forskrifter. Loven er under revisjon, og ny opplæringslov skal etter planen gjelde fra august 2024.

Læreplanverket (LK20) er forskrift til opplæringsloven.

Rundskriv om fag- og timefordeling fastsetter omfanget av opplæring i det enkelte fag, og et minstetimetall i grunnskolen.

TIDLIG INNSATS

Tidlig innsats og tilpasning står sentralt i barnehagens og skolens oppdrag. *Tidlig innsats* forstås i denne planen som innsats på et tidlig tidspunkt i et barns liv, og tidlig inngripen når problemer oppstår eller avdekkes i førskolealder eller i løpet av grunnskolen.

Potensialet for å redusere sosial ulikhet gjennom å iverksette tiltak i småbarnsalderen er stort, og den samfunnsøkonomiske gevinsten ved å tilby gode tiltak til barn som har behov for ekstra stimulering er høy. Jo tidligere barn og unge får hjelp, desto større er sannsynligheten for at større og mer komplekse problemer avverges. Det er dette økonomien og Nobel-prisvinneren Heckman kaller multiplikatoreffekten.

4. Kvalitetsarbeid og barnehage-/skoleeierrollen

KVALITET OG KVALITETSARBEID I BARNEHAGE OG SKOLE

Kvalitet i barnehage og skole er ikke noe entydig begrep, og alt etter hvem som tar dette opp, og på hvilket nivå det tenkes, gis begrepet ulikt innhold. Men et felles trekk for alt kvalitetsarbeid er at barn og unges utvikling og læring står i sentrum.

Barnehagene og skolene skal ha som mål å framstå som profesjonelle gjennom å bygge sine valg på kunnskapsbasert praksis og i tråd med lovverk, forskrifter og overordnede styringsdokument.

Overordnede nasjonale sektormål for barnehage og skole kommer til uttrykk i departementets tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet etter Stortingets budsjettvedtak for inneværende år. Sektormålene synliggjør likheter og ulikheter mellom barnehage og skole.

Sektormålene for barnehage er:

- *Alle har et godt og inkluderende leke- og læringsmiljø*
- *Barn som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial*
- *De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse*
- *Alle har god tilgang til relevante tilbud av høy kvalitet*

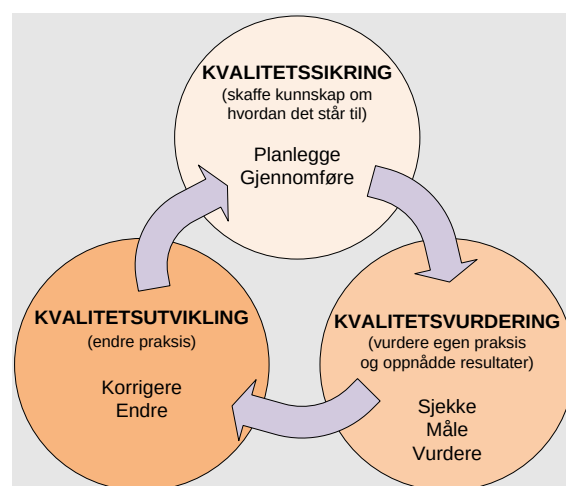
Sektormålene for grunnopplæringen er:

- *Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø*
- *Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial*
- *De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse*
- *Alle lykkes i opplæringen og utdanningen*

De langsiktige målene for 12-årsperioden og tilhørende handlingsdel gjenspeiler hvordan Ringebu kommune vil arbeide for å nå de nasjonale sektormålene.

Skal barnehage og skole lykkes i arbeidet med å nå sektormålene, krever dette et tydelig lederskap som går foran og viser veg. Lederne må være bevisst egen rolle, være utviklingsorientert og arbeide tett på praksis.

Barnehagenes og skolenes kvalitetsarbeid gjennom kvalitetssikring, kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling kan illustreres slik:

KOMMUNESTYRET SOM BARNEHAGE-/SKOLEEIER

«Kommunen...har ansvaret for at krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte, også å stille til disposisjon dei ressursane som er nødvendige for at krava skal kunne oppfyllest.» (Opplæringsloven § 13-10 første ledd)

«En god skoleeier har til enhver tid oversikt over virksomheten i sine skoler, driver systematisk oppfølgingsarbeid og gjennom kompetent ledelse bidrar aktivt til å utvikle skolene i takt med samfunnets behov og endrede krav.» (KS)

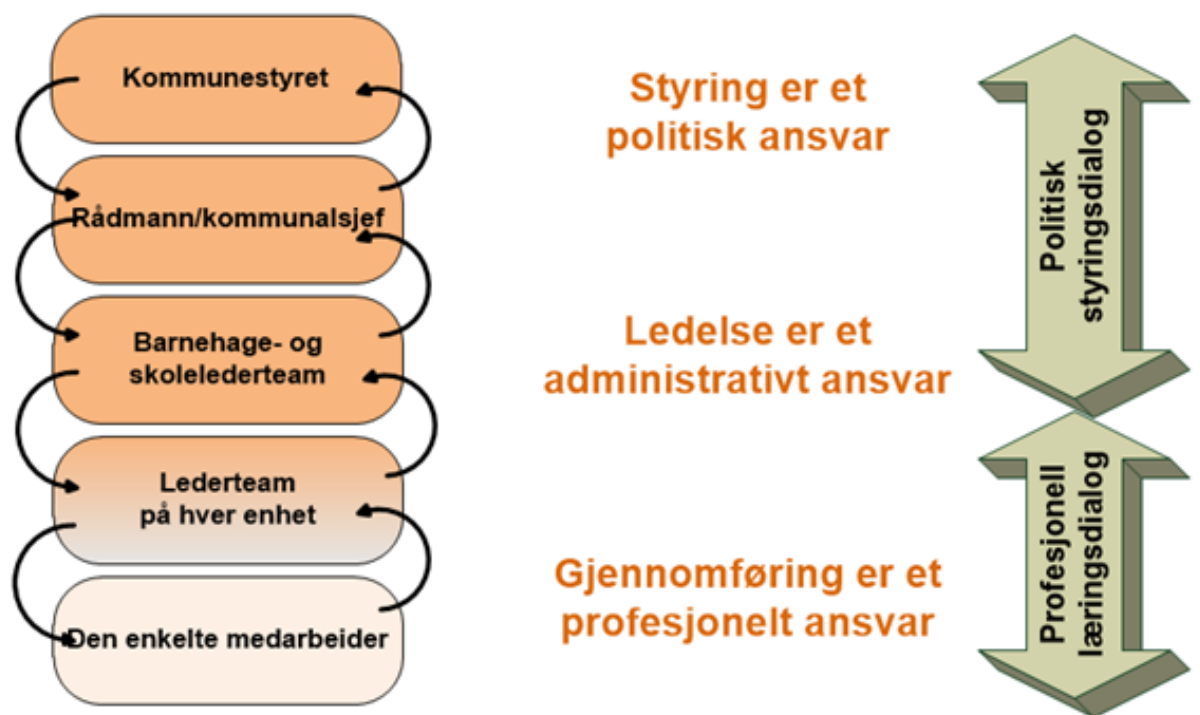
Kommunen er både barnehagemyndighet og barnehageeier. De to rollene må ses adskilt. Denne planen er barnehageeiers styringsdokument.

Barnehageeieren har ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. (Lov om barnehager §7)

Kommunestyret i Ringeby forstår god utøvelse av sin barnehage-/skoleeierrolle som å:

- ✓ ha fokus på barnehagens og skolens formål
- ✓ ha kunnskap om og ferdigheter i dialogbasert styring
- ✓ ha oversiktskunnskap om barnehagenes og skolenes virksomhet, innsatsfaktorer og resultater
- ✓ ha politisk kompetanse på barnehage og skole, med planmessig gjennomgang av virksomhetene og fastsetting av lokale utviklingsmål

- ✓ ha administrativ kompetanse på barnehage og skole som arbeider tett på enhetene
- ✓ bidra til å utvikle barnehagene og skolene som en lærende organisasjoner som reflekterer over egen praksis og resultater, og korrigerer kursen der det er behov
- ✓ ha system for kvalitetssikring, kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling
- ✓ ha fokus på kvalitet i bygg, fysisk utemiljø, arbeidsmiljø og innemiljø for barn, unge og ansatte.

Figuren illustrerer ansvar for kvalitetsarbeid på ulike nivå i barnehage og skole.

5. Langsiktige mål for perioden 2019 - 2031

Tolvårsperspektivet må naturlig nok være overordnet, men bygger på nasjonale styringssignaler og målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Helhetlig tenkning og utviklingsområder basert på forskning og kunnskap om læring og oppvekst skal være styrende for satsinger innen barnehage og skole i 12-årsperioden.

Barnehagene skal tuftes sitt arbeid på Reggio-Emiliapedagogikken. Det handler om å gi barna en følelse av selvtillit som gjør dem i stand til å tenke: *«Jeg kan, jeg kan mene, jeg kan uttrykke meg på mange måter og ved hjelp av det kan jeg velge å påvirke.»*

Som følge av evaluering og ny kunnskap vil fokusområder, mål og strategier kunne bli endret ved rullering av handlingsdelen.

I kommende 12-årsperiode skal barnehagene og skolene i Ringebu kommune:

- ✓ bidra til at barn og unge utvikler seg til robuste mennesker med god fysisk og psykisk helse
- ✓ gi barn og unge ferdigheter og kunnskap som gir grunnlag for å møte morgendagens samfunn med et arbeidsliv som krever kompetanse, fleksibilitet og samarbeid på tvers
- ✓ legge til rette for barn, unge og foreldres medvirkning
- ✓ være en attraktiv arbeidsplass der alle ansatte har god kompetanse og er utviklingsorienterte
- ✓ ha modige og rause ledere som ser kvalitetene hos sine ansatte og gir rom for kreativitet og utvikling
- ✓ ha et aktivt politisk eierskap som bidrar til å utvikle barnehagen og skolen i takt med samfunnets behov og endrede krav

6. Handlingsdel 2023 - 2026

For å nå målet om å framstå som profesjonelle gjennom å bygge virksomheten på kunnskapsbasert praksis, må barnehagene og skolene ha ansatte med høy kompetanse. Det fordrer at alle ansatte er aktive i de profesjonelle læringsfellesskapene, og at det gis muligheter for relevant etter- og videreutdanning. God ledelse gir motiverte og trygge medarbeidere. Dette er i neste omgang en vesentlig faktor for å få god kvalitet i barnehage og skole.

Ledere må gi retning, skape forutsetninger for effektiv samhandling, og gripe inn underveis når ting ikke fungerer så bra som de kan.

Michael Fullan 2008

Fokusområdene i handlingsdelen for 2019-2022 var godt forankret i verdigrunnlaget i rammeplan for barnehagen og tverrfaglige tema i læreplan for skolen. Slik er det fortsatt, og fokusområdene blir derfor videreført for perioden 2023 – 2026:

- ✓ folkehelse og livsmestring
- ✓ demokrati og medborgerskap
- ✓ bærekraftig utvikling

Handlingsdelen setter mål («Slik vil vi ha det») for hvert fokusområde og beskriver strategier («Slik vil vi gjøre det») for å nå målene.

Fokusområdene bidrar til helhet og sammenheng i det pedagogiske arbeidet i barnehage og skole. Hvordan den enkelte barnehage og skole skal arbeide med de ulike strategiene, må tilpasses alder og konkretiseres i barnehagens årsplaner og skolens virksomhetsplaner. Ut fra et slikt perspektiv vil «Barnehage og skole på veg mot 2031» være et godt styringsdokument for det lokale handlingsrommet, mens ansvaret for gjennomføringen legges til profesjonen.

Gode grunnleggende ferdigheter i språk, lesing og skriving vil, tilpasset særpreget i barnehage og skole, være viktige grunnsteiner innenfor alle tre fokusområdene.

Fagplaner i skolen er ikke tema i denne planen fordi de fastsettes nasjonalt, og den enkelte skoles handlingsrom for å nå kompetansemålene defineres der.

Fra barnemunn – barnehagenes sommerutstilling 2018 – «Sjøl sagt ska ælle vera me»:

«Å samarbeide er å dele og gi ting» (Sigrid 4 år)

«Samarbeid betyr å hjelpe hverandre» (Vanessa 6 år)

«Det er spennende, morsomt og koselig å være på Linåkertunet» (Edward 6 år)

6.1 Folkehelse og livsmestring

Hvorfor folkehelse og livsmestring som fokusområde?

Barnehage og skole skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barn og unges fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehage og skole, og barnehagen og skolen skal bidra til barn og unges trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverdi, samt forebygge krenkelser og mobbing.

Barnehagen og skolen skal være et trygt og utfordrende sted der barn og unge kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barn og unge skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Tilpasset alder vil aktuelle områder innenfor temaet være fysisk og psykisk helse, levevaner, seksualitet og kjønn, rusmidler, mediebruk, og forbruk og personlig økonomi.

SLIK VIL VI HA DET

Barn og unge skal oppleve et trygt og godt miljø som ivaretar og fremmer psykisk og fysisk helse, trivsel, utvikling og læring.

SLIK VIL VI GJØRE DET

- Legge til rette for god faglig og sosial utvikling tilpasset den enkelte.
- Legge til rette for et inne- og utemiljø som stimulerer til lek, bevegelsesglede, utvikling og læring.
- Skape humor og glede i hverdagen.
- Jobbe for et godt psykososialt miljø der trivsel, vennskap, mangfold og inkludering står sentralt.
- Tidlig innsats gir barn og unge hjelp slik at de får utviklet sitt læringspotensial.
- Stimulere til god språkutvikling.
- Bidra til at barn og unge lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte .
- Ha fokus på bevisstgjøring i bruk av sosiale medier
- Sørge for kompetanseheving slik at barn og unge møter engasjerte og faglig oppdaterte ansatte.
- Samhandle med andre tjenester til det beste for barn og unge

6.2 Demokrati og medborgerskap

Hvorfor demokrati og medborgerskap som fokusområde?

Økt mangfold og individualisering i samfunnet gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Gjennom å delta i barnehagens og skolens fellesskap skal barn og unge få mulighet til å utvikle forståelse for

samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen og skolen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn og unge skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens og skolens innhold.

SLIK VIL VI HA DET

Barn og unge er viktige bidragsytere i fellesskapet og opplever å bli hørt.

SLIK VIL VI GJØRE DET

- Være tilstedeværende voksne som tar barn og unge på alvor, anerkjenner dem, er lyttende og legger til rette for gode samtaler og dialog.
- Gi barn og unge demokratisk forståelse gjennom medvirkning og samskapning i hverdagen.
- Fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre og verdsette mangfold og likeverd.
- Gi barn og unge trening i å mestre balansen mellom selvhevdelse og å se andre sine behov.
- Arbeide systematisk og kontinuerlig med å utvikle barn og unges evne til refleksjon og kritisk tenkning.

6.3 Bærekraftig utvikling

Hvorfor bærekraftig utvikling som fokusområde?

Barn og unge skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi, teknologi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det. Barnehagen og skolen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge framtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen og skolen skal bidra til at barn og unge kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for framtida.

Barnehagen og skolen skal legge grunnlag for barn og unges evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barn og unge skal

gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen, samt få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold.

SLIK VIL VI HA DET

Barn og unge tar vare på hverandre og omgivelsene.

SLIK VIL VI GJØRE DET

- Bidra til å utvikle gode holdninger, verdier og praksis for et mer bærekraftige samfunn.
- Gi barn og unge forståelse for at dagens handlinger har konsekvenser for framtida.
- Øve opp barn og unges evner til å tenke kritisk, handle etisk og å vise solidaritet.
- Legge til rette for gode naturopplevelser og å bli kjent med naturens mangfold.
- Øve opp barn og unges forståelse av teknologiens rolle i samfunnsutviklingen.

